

Ordinær generalforsamling i FGU Danmark 2022

- skriftlig beretning ved formand for FGU Danmark Henrik Hvidesten

Indledning

Velkommen til FGU Danmarks 3. ordinære generalforsamling, og et særligt velkommen til jer, som er nye i bestyrelserne.

Når man skal gøre status, er det vigtigt, at vi husker hinanden på, hvad vores formål som forening er. Jeg vil derfor for god ordens skyld starte med at introducere vores vedtægter. Foreningen har til formål at styrke FGU-institutionerne som en samarbejdende sektor, der medvirker til at sikre et nationalt og lokalt sammenhængende uddannelsessystem, der er målrettet de unge, der skal forberedes til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse. Det gøres via:

- a) Søge indflydelse og deltage i arbejdsgrupper, råd og udvalg og afgive hørings svar for derved at sikre de bedst mulige vilkår for at FGU-institutionerne kan løse deres opgaver.
- b) Bistå institutionerne med implementering og udvikling af FGU og deres organisatoriske og ledelsesmæssige udfordringer inden for uddannelsesplanlægningen, undervisningsmetoder, pædagogikker og læremidler, it, personale, økonomi mv.
- c) Være kontaktpunktet i forhold til samarbejder med øvrige organisationer og myndigheder.

Alt vores arbejde er altså lige som jeres på institutionerne - med de unge i fokus. Det var utrolig vigtigt for os at slå fast dengang vi oprettede vores fælles forening og det er mindst lige så vigtigt i dag, hvor der tales meget om de 45.000 unge, der står uden job eller uddannelse.

Året der er gået for institutionerne

Det er dejligt i år at kunne sige, at Corona ser ud til at have sluppet taget i os. Det har været en stor udfordring for både elever og medarbejdere at håndtere det ene Corona-udbrud efter det andet. Men vores nye fokus er jo også på en kedelig baggrund - invasionen af Ukraine. I den forbindelse har børne- og undervisningsministeren genindført det sektorpartnerskabet, som blev nedsat i forbindelse med Corona. Det er et partnerskab med ministeriet og andre aktører på ungdoms- og voksenområdet. Her mødes aktørerne til gensidige orienteringer, inddragelse i ny lovgivning og hvad der ellers hører til i en krisehåndtering. Og det arbejde er vi glade for at være budt med til og vi vil meget gerne bidrage med det vi kan. Og jeg ved også, at flere FGU-institutioner er i gang med forskellige samarbejder med særligt kommunerne omkring modtagelse af unge ukrainere, som har brug for undervisning og støtte.

I starten nævnte jeg foreningens formål, og jeg vil inddele den næste del af beretningen inden for de tre konkrete områder, vi skal arbejde.

A. Søge indflydelse og deltage i arbejdsgrupper, råd og udvalg og afgive hørings svar for derved at sikre de bedst mulige vilkår for at FGU-institutionerne kan løse deres opgaver.

FGU Danmark har arbejdet ret ihærdigt med at søge indflydelse, ikke alene ved deltagelse i arbejdsgrupper, men ved selv at sætte et fokus og invitere beslutningstagerne til dialog. Den 7. september 2021 afholdt FGU Danmark et politisk møde i København. På mødet deltog 6 uddannelsespolitiske ordførere, reformkommissionen, Danmarks Evalueringsinstitut og flere andre med oplæg. Og vi havde inviteret både

repræsentanter fra egen sektor men også for andre sektorer. Der blev forud for mødet udarbejdet et stort materiale med underbyggede budskaber omkring, hvad der skal til for at FGU kan lykkes. Og der var på mødet stor opbakning til FGU og ikke mindst opbakning til, at FGU skal have bedre rammevilkår.

Aftalekredsen gik tilbage til børne- og undervisningsministeren og bad om en gennemgang af reformøkonomien bag FGU. Det arbejde er så trukket ud. Ministeren har dog nedsat et forum, der hedder "Sammen om ungdomsuddannelserne", som mødes med jævne mellemrum for at drøfte forskellige uddannelsespolitiske emner på det forberedende og på ungdomsuddannelsesområdet. FGU er inviteret med til at deltage i "Sammen om ungdomsuddannelserne", hvor FGU er indskrevet i grundlaget for samarbejdet, men der er endnu ikke indkaldt til reelle drøftelser om vores sektor.

Taksforce om FGU

For at spille ind i både i børne- og undervisningsministerens og aftalekredsens arbejde med FGU valgte FGU Danmarks bestyrelse tidligere på året at nedsætte en hurtigtarbejdende taskforce, som skulle se på, hvordan vi skaber bæredygtige FGU-institutioner. Anbefalingerne fra Taskforcen blev godkendt på et bestyrelsesmøde i forgårs den 17. maj 2022, og som de fleste af jer hørte, så præsenterede jeg anbefalingerne tidligere i dag på FGU Danmarks Årsmøde. Anbefalingerne er offentliggjort via en pressemeddelelse, en temaside på FGU Danmarks hjemmeside og via Altinget. Hele materialet er sendt til aftalekredsen, børne- og undervisningsministeriet – men de er også sendt til reformkommission, som lige nu sidder og kigger på ungdomsuddannelsesområdet. Næste skridt er, at vi inviterer hele aftalekredsen til en teknisk gennemgang og til en drøftelse af anbefalingerne. Og alt i alt vil vi gerne have så meget opmærksomhed om vores anbefalinger som muligt, så I må selvfølgelig også gerne anvende jeres kanaler til at få budskaberne ud over rampen.

Jeg vil gerne benytte lejligheden til at takke de bestyrelsesmedlemmer og direktører/rektorer fra Direktør- og Rektorkollegiet, som har deltaget i arbejdet. Tak fordi I er gået ind i arbejdet med åbent sind og arbejdsiver og ikke mindst med en indstilling om, at enderne skulle mødes. Herudover vil jeg gerne takke for et godt og konstruktivt samarbejde med referencegruppen, som bestod af KL, Modstrøm, FH, DI, Uddannelsesforbundet og Uddannelseslederne. Det har været en fornøjelse, at vi kunne have helt åbne drøftelser omkring de forskellige temaer og udfordringer. Og så har det selvfølgelig været en fornøjelse at se, hvordan vores sekretariat igen og igen er lykkedes med at få omsat de mange drøftelser til egentlige konklusioner.

Deltagelse i diverse arbejdsgrupper

FGU Danmark sidder i mange forskellige arbejdsgrupper og for at nævne et par af de aktuelle lige nu, så er det fx tilsynsforum, hvor kommende tilsyn drøftes, bestyrelsesforum om bestyrelsesarbejdet og en arbejdsgruppe om uddannelsesparathedsvurderingen. Alle arbejdsgrupper er forankret i Børne- og Undervisningsministeriet.

Høringssvar

Vi har afgivet 14 høringssvar lige fra hastelovforslag om Corona og Ukraine til høringssvar om bonusordninger til virksomheder for at tage EGU-elever.

B. Bistå institutionerne med implementering og udvikling af FGU og deres organisatoriske og ledelsesmæssige udfordringer inden for uddannelsesplanlægningen, undervisningsmetoder, pædagogikker og læremidler, it, personale, økonomi mv.

Dette punkt handler i høj grad om arbejdet helt ude på institutionerne, så det vil Hanne Fischer orientere om i Direktør- og Rektorkollegiets beretning.

C. Være kontaktpunktet i forhold til samarbejder med øvrige organisationer og myndigheder.

FGU Danmark har oparbejdet et samarbejde med rigtig mange gode samarbejdspartnere. Her kan selvfølgelig særligt nævnes samarbejdet med KL, DI og FH, men også Uddannelsesforbundet, Uddannelseslederne elevforeningen Modstrøm og mange flere er en del af vores berøringsflade. Jeg tillader mig at konkludere, at FGU Danmark er blevet en del af uddannelseslandskabet i Danmark, og vi inviteres i højere og højere grad med til forskellige arrangementer og arbejdsgrupper. Vi er endda blevet inviteret til rundbordssamtaler om udfordringen med de 45.000 elever uden uddannelse og job med statsministerens i spidsen.

FGU Danmark har både via formandskaberne et stort netværk, men i høj grad også via sekretariatet, som har faste samarbejdsstrukturer med vores tætteste samarbejdspartnere. Her er nogen af de vigtigste vores aftagerinstitutionerne, altså dem som vores elever søger videre til. Det er i høj grad erhvervsskolerne, SOSU, VUC og erhvervslivet. Som vi også sætter spot på i vores anbefalinger fra task forcen, så mangler vi et vigtigt element, og det er grundskolen. Det er noget, vi vil sætte fokus på i det kommende år. Vi kan ikke afvente, at lovgiver laver om i lovgivningen og skaber incitament for samarbejdet mellem grundskole og FGU, så derfor er vi nødt til at tage fat i opgaven ved selv at starte et relations-arbejde.

Viden om FGU

FGU har eksisteret i snart 3 år, og vi får stadig mere og mere viden om FGU. FGU Danmarks sørger selv for en del af den viden, da man stadig fra ministeriet ikke er langt med centrale data om FGU.

[Elevtal]

Det er særligt elevtal, som FGU Danmarks har været optaget af det seneste år. Og de tal viser den samme triste tendens som de helt officielle tal, nemlig at elevtallet på FGU-institutionerne er faldet markant.

- Der er startet 21 pct. færre elever på FGU-institutionerne i 2021 end forventet i reformforudsætningerne.
- Der er startet 1.319 årselever svarende til 11 pct. færre på FGU i 2021 end i 2020.
- Bestanden – altså antal elever på FGU-institutioner - var stigende frem til oktober 2020, hvorefter den har været faldende. I perioden oktober 2020 til december 2021 er bestanden blevet 4.207 færre.

Vi vil kvartal for kvartal også i det kommende år følge udviklingen i elevtallet.

[Trivsel]

Et af de rigtig positive nyheder er data omkring FGU-elevernes trivsel. I 2020 var andelen af elever med høj trivsel 93, 6 pct. – og det positive resultat blev gentaget i 2021, hvor andelen af elever med høj trivsel var 93, 9 pct. Det er et super flot resultat som leveres ude på skolerne trods de udfordrede rammebetingelser.

Det viser, at der knokles på FGU-institutionerne for at gøre det yderste for, at eleverne få den støtte og undervisning i hverdagen, som de har brug for. Og særligt viser det, at det hårde arbejde bærer frugt.

[Følgeevaluering]

En anden vigtig kilde til viden om FGU er følgeevalueringsprogrammet, som Danmarks Evalueringsinstitut er ansvarlig for. Her er den første rapport blevet udgivet i december 2021. I hører mere om rapporten i beretningen fra Direktør- og Rektorforeningen.

[Økonomi]

FGU-institutionernes årsrapporter kommer hvert år under luppen, da FGU Danmark udarbejder en økonomianalyse, som stilles til rådighed ikke bare for os og vores institutioner, men også for aftalekredsen og Børne- og Undervisningsministeriet. Økonomianalysen for 2021 viser, at den negative udvikling er fortsat.

FGU-sektoren havde i 2021 et underskud på 24 mio. kr. Det lyder måske ikke så slemt, men underskuddet skal ses i lyset af, at der i regnskabsåret blev ydet 112,5 mio. kr. i særlige tilskud. Hvis det ikke havde været for de særlige tilskud, så ville FGU-sektoren i 2021 have haft et underskud på 136,7 mio. kr. De særlige midler, som FGU-institutionerne har fået i 2021 er fx de afsatte midler til det inkluderende læringsmiljø.

De særlige tilskud, der er blevet ydet i 2021, har betydet at "kun" 15 institutioner havde et negativt årsresultat, hvor det ellers havde været 25 institutioner, som ville have haft et negativt resultat. Økonomianalysen er behandlet i den hurtigtarbejdende taskforce, og den har givet anledning til anbefalinger til forbedring af FGU-sektorens økonomi – særligt er vi simpelthen nødt til at få set på taxametrenes størrelse.

[Bygningsanalysen]

I sidste års beretning kunne jeg oplyse, at Deloitte og Bauherr havde gennemført en undersøgelse af FGU-institutionernes bygninger ultimo 2020 efter ønske fra aftalekredsen. Undersøgelsen blev først offentliggjort i september 2021. Rapporten viser, at der er et investeringsbehov på ca. 1,1 mia. kr. i FGU-institutionernes bygninger. Rapporten viser også, at 19 af institutionerne har begrænsede muligheder for at opnå bankfinansiering.

FGU Danmark gjorde allerede i 2020 opmærksom på, at der var et stort efterslæb på de overdragede bygninger, og vi har været tydelige omkring, at det er kritisabelt, at Børne- og Undervisningsministeriet har ligget inde med rapporten i ca. 6 måneder inden den blev offentliggjort – og der er endnu ikke handlet på rapporten. Analysens resultater behandles også i FGU Danmarks netop offentliggjorte anbefalinger, hvor vi konkret anbefaler et bygningstaxameter.

Inden jeg forlader bygningsanalysen vil jeg gerne lige slutte af med et citat fra Modstrøms ungeråd, som meget fint rammer pointen om, hvorfor FGU's bygninger er så vigtige:

"FGU skal udstråle, at det er et sted, hvor man bliver taget seriøst og respekteret. Det betyder også, at bygninger og faciliteter skal være i orden". Jeg kunne ikke være mere enig.

DM i Skills

DM i Skills blev i år afholdt i Høng, og FGU havde for første gang sin egen stand. FGU Danmark er medlem af Skills Danmark, og der er indgået en aftale på tværs af institutionerne, at man fælles betaler for en stand, og at de FGU institutioner, som ligger i regionen, hvor DM i Skills afholdes, står for den konkrete planlægning, udsmykning og bemanning af standen. Tak til jer, som har gjort et stort stykke arbejde med

standen - det har været en god succes, og Skills har taget rigtig godt imod os. Vi ser frem til at deltage i DM i Skills igen næste år – denne gang i Fredericia.

Sekretariatet

Sekretariatet er omdrejningspunktet for det meste arbejde i FGU Danmark og uden den systematik og understøttelse som de dagligt leverer, så kom vi ikke ud over rampen med vores arbejde, så tak for det. Sekretariatet er vokset med en deltids kommunikationsmedarbejder siden sidst og har fortsat til huse i det centrale København sammen med andre uddannelsesorganisationer som DEG og Danske SOSU-skoler.

Sekretariatet har også på vegne af institutionerne ansat en DPO – en databeskyttelses officer, som sammen med FGU-institutionerne arbejder med implementering og overholdelse af gældende databeskyttelsesreger.

Seneste år er gået med at føre tilsyn med de vigtigste databehandlertaftaler. Hver institution har fået en individuel rapport og gennemgang af de forhold, der knytter sig til netop deres databehandlere. Herudover er der stillet et awarenesskursus til rådighed for medarbejderne, og på nuværende tidspunkt har 80 pct. gennemført og bestået kurserne og derved uddannelsen.

Arbejdet i bestyrelsen

Der har været siden sidste generalforsamling været afholdt 8 møder i bestyrelsen. Bestyrelsen har løbende arbejdsopgaver, men vi vedtager hvert år det, vi kalder, en prioriteret opgaveliste.

Den prioriterede opgaveliste for bestyrelsen i 2021 havde fokus på følgende emner:

- Uddannelsespolitisk oplæg
- Strategi for understøttelse af EGU-sporet
- Fælles professionsidentitet
- Målgruppen
- FGU-institutionernes økonomi, herunder bygninger
- Det lokale bestyrelsesarbejde
- Data
- Understøttelse af praksis/værkstedspædagogik
- Branding af FGU

Arbejdet med emnerne løber ikke alene over et år, men rækker ind i en længere periode. I december 2021 reviderede vi vores opgaveliste, hvor nogle af punkterne fortsat skal have et fokus, det gælder især:

- Branding af FGU, hvad FGU kan og skal.
- FGU sektorens økonomi og bygninger.
- Det lokale bestyrelsesarbejde.
- Fortsat understøttelse af EGU-sporet.

Der er også kommet nye punkter til, som fx

- FGU som hovedvejen for de unge.

Jeg vil her til sidst gerne lige uddybe vores arbejde med EGU-sporet. Sidste år gennemførte FGU Danmark en anden taskforce, nemlig taskforcen om EGU. Her kom en række anbefalinger, som også er blevet medtaget i vores nye taskforces anbefalinger.

Vi har talt meget om EGU-sporet, og det er der grund til. Aktiviteten på EGU var i 2020 2 pct. I 2021 lavede vi en undersøgelse, som viste en aktivitet på 6 pct. og den undersøgelse har vi netop gentaget, og i 2022 siger tallet 9,8 pct. Det skyldes dog ikke en markant stigning i antallet af EGU-elever, men skal ses i lyset af et lavere samlet elevtal på FGU. Dog er det positivt, at antallet ikke er faldende. Vi arbejder videre med EGU, og vi skal se på en kampagne og udvikling af materiale, som også gør virksomhederne mere bevidste om EGU.

Arbejdet med de lokale bestyrelser

FGU Danmark har sat et særligt fokus på bestyrelsesarbejde i forbindelse med kommunalvalget, da dette har betydet stor udskiftning i det lokale bestyrelser.

[Velkomstpakke og bestyrelseskurser]

Sekretariatet har udarbejdet en velkomstpakke til alle bestyrelsesmedlemmerne, som også indeholder en materialepakke. Pakken indeholder materiale omkring forskellige arrangementer, men den indeholder også oplysninger om, hvilket ansvar man som FGU-bestyrelsesmedlem har i forlængelse af de gældende regler. Det fokus fastholdes ved de 4 bestyrelseskurser, som FGU Danmarks sekretariat afholder ultimo maj og primo juni. Der afholdes det samme kursus 4 steder i landet, så det skulle være så let geografisk at komme til som muligt.

Kurset vil have fokus på:

- Statsligt selveje,
- Bestyrelsens forpligtelser,
- Tilsyn,
- Mv.

Kurserne afholdes i et tæt samarbejde med Styrelsen for Undervisning og Kvalitet.

[Bestyrelsesforum]

Ministeriet har et forum, de kalder **Bestyrelsesforum**. Her er vi inviteret med til at deltage i en række møder omkring bestyrelsesarbejdet på selvejende uddannelsesinstitutioner. Formålet er at skabe større åbenhed om udfordringer og udviklingsmuligheder for institutionerne, og bidrage med viden og kvalificering af løsningsmuligheder. I forlængelse af arbejdet i bestyrelsesforum har Styrelsen for Undervisning og Kvalitet nedsat en arbejdsgruppe med repræsentanter fra sektoren og fra de forskellige uddannelsesområders sekretariater, hvor FGU Danmark naturligvis også deltager.

Der arbejdes også her med materiale til de lokale bestyrelser og en bestyrelseskonference, som skal bidrage til at klæde de lokale bestyrelser på de statsligt selvejende institutioner på til bestyrelsesarbejdet.

[Bestyrelsesbarometer]

Bestyrelsesbarometer er en publikation, som er udgivet i 2013, 2017 og i 2021. Publikationen er udgivet i et samarbejde mellem Danske Erhvervsskoler og -Gymnasier – Bestyrelserne, Danske HF & VUC (Bestyrelserne), Danske SOSU-skoler Bestyrelserne, Gymnasiernes Bestyrelsesforening og FGU Danmark. Den er udarbejdet af konsulenthuset Pluss og DEA.

Det er første gang, at FGU Danmark er med i bestyrelsesbarometer. Publikationen sætter spot på bestyrelsesarbejdet og skaber et vidensgrundlag, der kan anvendes løbende til at udvikle de enkelte bestyrelser, og den bidrager til den samlede udvikling af selvejte og bestyrelsesmodellen på ungdoms- og voksenuddannelsesområdet.

[Afslutning]

Jeg vil her til sidst gerne benytte lejligheden til at sige tak for et godt samarbejde til alle jer bestyrelsesmedlemmer. Det har været et rigtig godt og konstruktivt samarbejde også når det handlede om meget svære emner.

Jeg vil gerne sige en særlig tak til Lone Loklindt, Esben Kullberg, A. Neil Jacobsen, Edin Hajder, Mulle (Mogens Johansen) og Tanja Ruud Gerts, som fra denne generalforsamling udtræder af FGU Danmarks bestyrelse. I har givet et uundværligt input til FGU Danmark. Tak for jeres indsats til at være med til at skabe det FGU Danmark I nu overleverer til den kommende bestyrelse.

Jeg vil også gerne benytte lejligheden til at takke Direktør- og Rektorkollegiet for et godt samarbejde. Vi er en fælles forening, og jeg har altid oplevet, at det er et rigtig positivt og konstruktivt samarbejde.

Jeg vil gerne have lov til at afslutte min beretning med at gengive noget af ministerens tale til vores FGU-festival. Her var alle medarbejdere på FGU-institutionerne samlet og kunne på første parket modtage ministerens budskaber.

Ministeren sagde, at:

- "Jeg sidder med FGU aftalekredsen løbende, og der er ikke nogen, der har glemt FGU, og der er uforandret kæmpe stor opbakning til at få FGU til at fungere."
- "Den økonomiske situation afspejler efter min mening en økonomimodel, hvor fundamentet ikke har været stærkt nok. Og det vil jeg gerne forsøge at skaffe et flertal for at gøre noget ved, og det tror jeg godt vi kan."
- "Jeg helmer ikke før, vi har fået en økonomimodel, som gør, at I kan bære det igennem i hverdagen. Det er uforandret den vigtigste implementeringsopgave der ligger på mit bord, og den skal have alt den kan trække."

Det er budskaber, som ikke umiddelbart er til at tage fejl af, og FGU Danmarks bestyrelse kommer til at holde ministeren op på de løfter, som hun nu har givet til den samlede sektor. For det er nemlig budskaber, der bringer os nærmere at opfylde vores formål som jeg indledte med, nemlig at være målrettede på de unge, der skal forberedes til ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Tak for ordet!

